شرائط اشتراك

ولايتده سنه‌لكی

١٣٠ آلتی آيلغی

٧٥ غروشدر

اوچ آيلق يوقدر

اداره : استانبول

ابو السعود جاده‌سی

ثروت فنون

پنجشنبه كونلری چيقار ، فنون ، ادبيات ، صنايع و تجارتدن

بحث ايدر مصور عثمانلی غزته‌سی

شرائط اشترا

درسعادتده سنه‌لكی

١٠٠ ، آلتی آيلغی

٥٠ ، اوچ آيلغی

٢٥ غروشدر

عالم مطبعه‌سی

احمد احسان و شركاسی

سر محرر و مديری احمد احسان — درسعادتده نسخه‌سی ١٠٠ پاره‌در

عدد ١٠٢ — پنجشنبه — ١١ شباط سنه ١٣٠٨ — ايكنجی سنه — دردنجی جلد

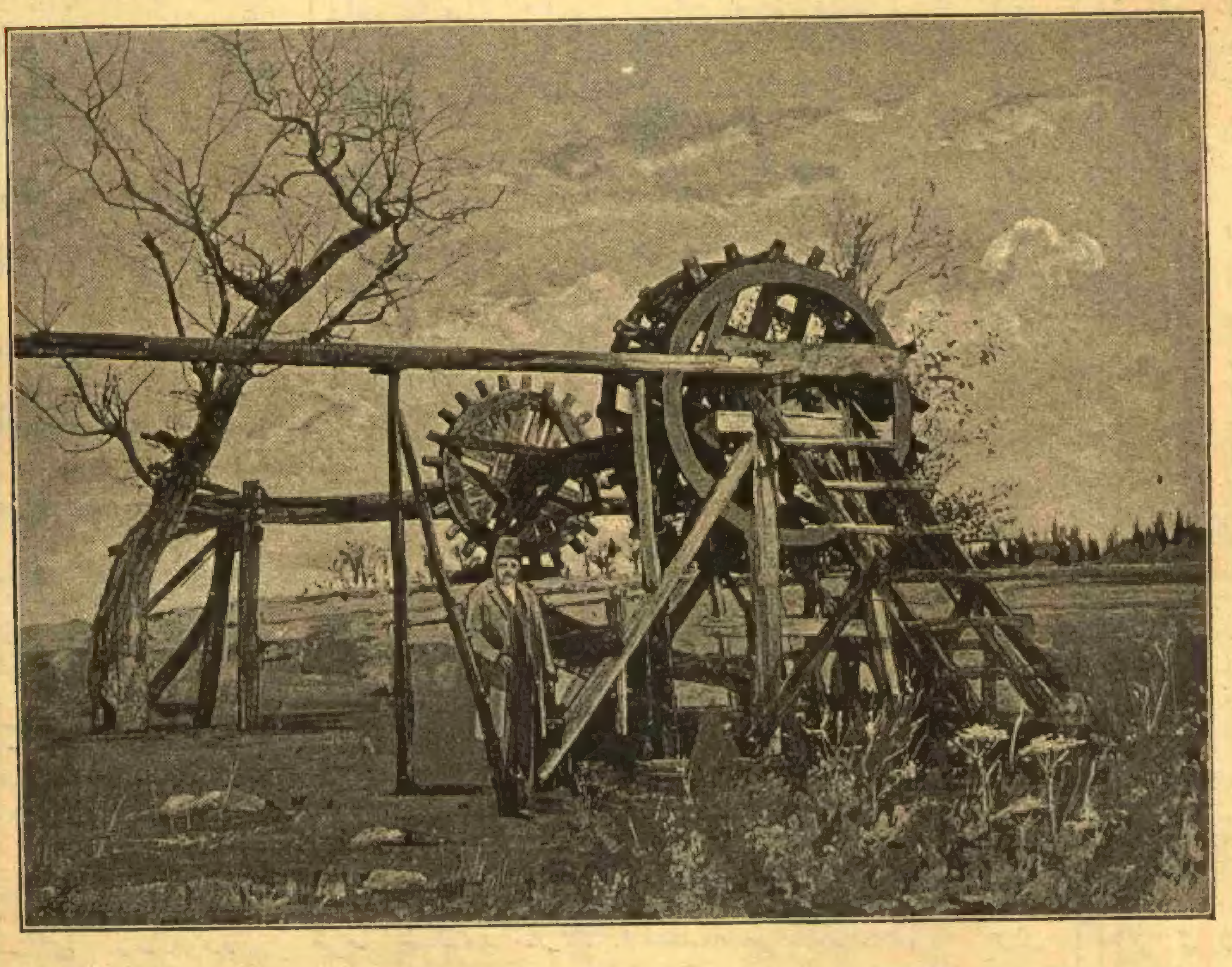

انستانتانه فوطوغرافلرمزدن : بيرام پاشاده بر بوستان قيوسی

Nos instantanées : Un puits à roue à Baïram-Pacha

MİLLİ KÜTÜPHANE ANKARA 1946

غزته‌یه مندرج امضاسز بالجمله مقالات سر محررکدر .

استانبول پوسته‌سی

بو هفته غريب ، عجيب ، لطيف ، مضحك ، ثقيل مسخره قيافتلری بك اوغلی سوقاقلرنده موجب‌ساز نشئه اوله اوله « ياغلی » ديدكلری بو صالی كونيدی ، اونده اول كلمه يازار ويازار ايرتسی‌ده اولاجه استعداد صفاسنی آرتديرديقدن صوكره ختام ايرمشدر . « دم صفا » در ديه كندیلرينی اكلنجه ، كزمكه طوزيفه ، بالوزده غازلرك حرارتی ازدحامك نفسی ايچنده انواع صفايه ويرن بك اوغلی ذوقپرستانی ، حاصل ايتدكلری يورغونلغی انجق بر هفته‌ده چيقاره بيليرلر ، زيرا اث كسمی ديدكلری ، دورهٔ ذوق او « اهل ذوق » ك اولاجه قوت و اقتدار صفا پرورانه‌سنی كسوب براقمشدر .

*** « قارناوال » عنوانی عمومیسی آلتنده ذكر ايديلن « اث كسمی » ذوق وصفاسی استانبولمزك خرستيان خلقنه مخصوص صدر صحنهٔ اجراآتی دخی بك اوغلی و غلطه محله‌لريدر ؛ قارناوالجيلری صحنهٔ صفالرنده كورمك قارناواله اشتراك ايتميان خرستيان خلقدن ماعدا استانبولك تكميل ذوقپرستانك آرزوی نشئه‌داری جمله‌سنده اولديغی ايچون قارناوالك حكمفرما و مسخره‌لرك ، قارنا والجيلرك سوقاقلرده موجب‌ساز بولنديغی زمانلرده اوموجلی سوقاقلرك منظرهٔ صفا وغرابت انكيزنی سير ايتمك خصوصنده دائما درميانه منتظرات اولورلر . اشته بو آرزوی تماشا سوقاقلرده جولان ايدن « مسخره » لرك هيئت عموميه‌سنه انت ويرر . غلبه‌لك آرتار ، بازار وارونی تعقيب ايدن انشاملرده اولديغی كبی بك اوغلنده « دوغری يول » ده — ارباب تمسخرك شوخانه حرف اندازلغی ، اهل تماشانك زمانه جولانده اوموز چارپمه‌سنه هدف اولمه‌دن — دوغری يورومك قابل اولمز . صرتنده‌كی رنكلرك اثوابه اسقبيل قاغدلرينی ايلك ايله ايلشديرمش ، باشنه اوزونده بر كلاه ، چهره‌سنه ثقيل بر ماسكه طاقمش بر « مسخره » نك اوموزينه آتديغی طوانه ميوركه‌سنه هيئت مخصوصه ويرن سوقاغك تا اورته‌سنده هيبت ايله يورودكنی كوريركه هربری حيوانات وحشيه‌دن بری قيافتنی آلمش برسوری حيوانات باغچه‌سی نمونه‌سی ، اونی متعاقب ، اشچی ، سايس ، اسكيجی ، لبلبجی ازغره ماشه‌جی ، سوبروشوجی ، ياچاوره‌جی ؛ فالجی نظره مصادف اولور ؛ آرالرينده لكنی ايله بربری ، بوكيله حمالی ، دوربينی ايله قيرداله جبورغيله تيرانكی عرض ديدارايدر ، بونلرك بهرينه التحاق ايتمش لطيف قيافتلی ، ظريف اندامی « دامه » لر ، قورقنچ قيلغه كيرمش مسخره‌لر ، شكرجی وطاتليجی دكانلرينه ؛ قهوه‌خانه‌لره دولمش طاقم طاقم ماسكه‌ليلر اهل تماشانی هرآن برجهتدن ديگر جهته سوق ايتديكی ايچون سوقاقلرك ازدحامنده‌كی جولانه كيندكجه آرتار ؛ هر نصف الليلده ونصف الليلدن صباحه قدر اهل صفانك رقص ايله راقی ايله قرياق ايله قيزشمش آرزوی تمسخری بالوزه ، غازينو وقهوه‌خانه‌لره صيغمز اولورده — تماشاده‌ لا يه دوام ايدنلره — انواع جرشمه صفاراله ايدر . غليانه ذوق وصفا ، صباحك شاعات اوليه‌سی جو سمالی تنوير ايدن رامپلرك اوستنده سوقاقلرده‌كی ماسكه‌لره عكس انداز اولمه‌دن منقطع اولمز . مع مافيه شعاعات صبح دخی « مسخره » لرك اجراآت تمسخرانه‌لرينه خاتمه چكه‌مز ؛ الا كه ياغلی صالی كلده قارناوال دوربينی اوسنه ايچون يتيره !

*** صوك صوڭنلر قيسه دوربين‌ده ييترمسه كبی اولديغی ايچون شهرمز بو هفته بهارده نمونه « سريه بربهار » حالنده ايدی هرطرفده مبارك رمضانه حاضرلغی ده باشلامشدر ؛ اوبه باشونده‌نه قالدی ؛ بوكونه شعبانك بشی دكلمی ؟ سزلرله ايكی هفته مصاحبت ايتدكدن صوكره اوچنجی هفته‌ده رمضانی تبريك ايليه‌جكز .

*** رمضانی دربيسه ايده‌نه تياترو جيلرده سحوره قدر ايچه امتداد ايده‌جك زمانی خوشجه كچيرتمك اوزره صرف مساعی ايليورلر ؛ شهزاده باشينك رمضانلره مخصوص ابنيه‌سی ينه ماربه وعابرينك نظرينه چارپيور . ادارهٔ عبدينك قارشيسنده بری جانبازلره ديكری ظهور ايده‌جك برتياتروبه ويرلمك اوزره ايكی ، اشاغيی ييرك قراثخانه‌نك باغچه‌سنه بنا اليادنه كله‌جك برقوميانيه‌يه ويرلمك اوزره‌بر ؛ شكرجی حافظ جميل افندينك بازار حلوياتنك آرقه‌سنه موسيو تازنوه‌ وه مخصوص اولمق اوزره بركه جمعاً درت يكی بنا قورولدی ؛ بونلا ادارهٔ عبدی ، ادارهٔ اسماعيل رادارهٔ حسن علاوه اولنورسه بكونه يدی تياترو ميدانه كليور ديمكدر . آرتق بونلرك تفصيلاتنی زبرلك رمضانه قالير دكلمی ؟

مصاحبهٔ فنيه

صنعی الماسپاره‌لر

صاچلر آره‌سنده اشعه‌بار اولان الماسله معدن كمورينك صرف فنی برنظرله فرقی يوقدر . الماس نه ايسه معدن كموری‌ده اودر . هرايكيسنك تركيب كيمويسی بردر . بری يالكز بر واسطهٔ زيب وفر اولمقله قيمتدار اولديغی كبی ديكری جداً بشريته ومدنيته و فابريقه‌لره خادم اولمق جهتيله اهميتليدر .

ظاهرده بربرينه مشابه وتركيبجه يك اصل اولان بوايكی جسم آره‌سنده كيميا يالكز بر فرق بولوب كوستره بيلمشدركه بوده كثافتلرنده اولان تفاوتدن عبارتدر . الماس كندی حجمی قدر كموره نسبت اولنورسه كموردن آغيردر . كمورك اك خالص اك صاف نوعی اولان غرافيتك كثافتی انجق ۲ اولديغی حالده الماسك كثافتی ۳٫۵ در . كثافت بحثندن شو نقطه اكلاشيليوركه كمور خفيف يوغرولمش ، اجزای فرديه‌سی صقيشديرلمه‌مش ، الماسك ايسه جزؤ فردلری غايت بری برينه ملاصق . . . فرق بوندن عبارت اولنجه بر كمور پارچه‌سنی آله‌لم ، صقيشديره بيلديكمز قدر صقيشديره‌لم‌ده الماس ياپه‌لم . . . بو فكر شمدی عقله كلمش دكلدر . اسكی برزماندن بری يعنی فناً الماسك كمور ياخود كمورك الماس اولديغی اكلاشيلدقدن صكره ارباب فنی خيلی دوشونديروب طاشنديران برمطالعه ، برمسئله‌در . شمدی‌يه قدر فرانسزلردن ، انكليزلردن برچوق ارباب علم مسئله‌يی حله تقرب ايتمشلر كبی كوروندی ، حتی آز مقدارده صنعی الماس ياپلديغی يعنی الماس قيرنتيلری اصول صناعيه ايله حصوله كتيرلديكی غزته‌لرده‌وفن كتابلرنده يازلدی . لكن اخيراً هانری موآسان نامنده فرانسه كيمياكرلرندن برذاتك صورت حركتی كبی حركت ايدن وصنعی الماس مسئله‌سنی قطعياً حل ايتمسه بيله صحنهٔ طبيعتده الماسك نه صورتله تشكل ايتديكنه دائر برفكر فنی ويرن ، نظريه كوسترن كيمسه اولمدی .

بزم‌ده نقل ايده‌جكمز موآسانك تجارب اخيره‌سيدر . بوذاتده ، امثالی مثللو ، كموری برتضييق آلتنه آلمق ، اريدوب تبلر ايتديرمك يولنی طوتمشدر . تبلر ايتديرمك ايچون كموری اريتمك لازم‌كه بونك ايچون كموره اريدبجی برطاقم اجسام كيمويه ترفيق ايتمك فناً وتجربةً اقتضا ايديور . بو جسملر اريركن كموری‌ده اريديورلر . موآسان اريمش كموش ايله دميری انتخاب ايتمش . دميرله كموری اريتمش ۱۱۰۰ درجه حرارتده عادی كموره غرافيت مخلوطی و ۳۰۰۰ درجه حرارتده يالكز غرافيتی استحصال ايتمش ، بونی صغودنجه غرافيتك — غرافيت صاف كموردن بشقه برشیٔ دكلدر — پارلاق برمنظره كسب ايتديكنی كورمشدر . موآسان تجربه‌سنی بشقه صورتده‌ده ياپمش . اريمش فونت ايچنه كموری وضع ايتمش .

فونت ديديكمزده دوكمه‌دميردن عبارتدر . فونتك برخاصه‌سی اريمش اولديغی حالده صغومغه ترك اولنورسه صغويوب تصلب ايدركن حجمنی بيولتير .

اشته بوخاصه‌سيله قابك مركز طرفنه پك زياده تضييق اجرا ايدر . موآسان بويولده تجربه ايدرك ۳٫۰۰۰ درجه حرارتده برطاقم كوچك كمور بلورلری استحصال ايلشدر . بونلرك كثافتی ۳٫۵ اولديغی كبی غايتده پارلاق وشعله‌بار ايمش . يانجه درت مثلی حامض قاربون وجوده كتيريور ايمش . بو قيرنتيلرك كثافتی ، منظره‌سی بلا فرق طبيعتده بولنان (قره الماس) كبی دينليور . —

موسيو موآسان كموری اريتمكه ياردميجی اوله‌رق بر كره‌ده كموشی خدمتنده قوللانلمشدر . بونكله وجوده كتيرديكی فخمپاره‌لر ايسه طبق بيلديكمز بياض وشعله‌بار الماسلر كبی . . . بومنظره‌دن بشقه الماسی چيزمك ، يونتمق ، طراش ايتمك خاصه‌سنه مالك كه اك زياده بوخاصه بوقيرنتيلرك صورت صناعيه‌ده حصوله كلمش حقيقی الماس اولديغنی اثبات ايدر . چونكه الماس الماسدن بشقه برشيله چيزلمز . . . اشته بو صورتله صنعی الماس استحصالی مسئلهٔ فنيه‌سی حل اولنمش ديمكدر . شو مسئله‌ده قيد ايديله‌جك واونوديه‌جق برجهت وار .

بوده موسيو موآسانك مسئله‌يی حله ينه الكتريقك اعانه‌سی سايه‌سنده موفق اولمسيدر . صنعی الماس تشكيلی ايچون ال آلتنده بولنمسی اقتضا ايدن ۳٫۰۰۰ درجه حرارتی انجق كندينه الكتريق احضار ايديور .

صنعی الماس تشكيل اولنديغی بر تلاشله تلقی ايدنلر امين اولمليدرلر ، چونكه موآسانك وجوده كتيرديكی بلورات غايت كوچك اولديغی و انجق ميليغرام ايله وزن ايدلديكی كبی ۳٫۰۰۰ درجه حرارت وجوده كتيرمك ايچون ايديلان مصرفده طبيعی الماسك قيمتنه تقابل ايده‌جك درجه‌ده‌در . — بوندن اكلاشيليركه صنعی الماسك تشكيلی يالكز حوزهٔ فنده قاله‌جق و شمديلك دائرهٔ تجارت وصنايعه كچه‌ميه‌جكدر . — صنعی الماس استحصالنده مستحصلك اوقدر شدتلی برحرارتله اوينامسی‌ده حياتی ايچون برتهلكه‌در . وبوده آيريجه بر محذوردر . — تجارت وصنايع عالمنده بوقدر تهلكه‌يه عرض وجود ايتمك ونتيجه‌ده ۳۰۰۰ ، ۴۰۰۰ فرانق مصرفه مقابل بر طوتام الماس توزی الده ايلك غير ممكندر .

صنعی الماس تشكيلی فنونه خدمت ايتمشدركه بوده صحنهٔ طبيعتده الماسك صورت تشكلی نظريه‌سنی ايضاح ايلمسيدر .

تحت الزمين كمور پارچه‌لرينك فوق العاده بر تضييق آلتنه تصادف ايتمسی بو تشكلی تسهيل ايلديكی وكمورك بو تضييق تأثيريله كثافتی تزايد ايتديكی بر درجه‌يه قدر اكلاشلمشدر .

فرانسه انجمن فنوننده مشهور كيمياكرلردن (برتلو) موآسانك الماس حقنده‌كی شو تدقيقات جديده‌سنی تقدير ايدرك كندينك ده كموری اريتمك ايچون (فوسفوريت حديد) جسمنی استعمال ايدوب خيلی مدت اوغراشديغنی وبوصورتله كموردن اغر وپارلاق بر جسم وجوده كتيرديكنی بيان ايلمشدر . فقط هر حالده شرف موسيو موآسانه قالمشدر .

م . صادق

برلینده تحت الارض الکتریق شمندوفرینه اینله‌جك مردیونك مقطعی

تخته‌دن اکمك

تخته‌دن متعدد، متنوع اشیا اعمال اولندیغنی هرکس بیلیر. حتی تخته‌دن معمول اولان شیلر آره‌سنده یکدیکرینه ضد ومباین اولانلرده پك چوق. مثلا تخته‌دن ابنیه یاپیلیور، شکرده اعمال اولنیور. تخته‌دن صندالر، سفینه‌لر یاپلدیغی کبی دیکر جهتدن کاغدده وجوده کتیریلیور، کمان کبی پیانو کبی سازلر، قونسولر، دولابلرینه بشقه.. لکن شمدی‌یه قدر اکمك یاپمق کیمسه‌نك عقلنه کلمه‌مش ایدی.

بونی‌ده المانیا اطباسندن دوقتور قروغ تعقل ایتمش وتخته‌دن اتمك یاپمغه قالقشمشدر. دوقتور قروغك تخته اکمکی براز اول یازلش ایدی. نقط مسئله تفصیله دکر:

قروغك اکمکی برنجی جنس، خاص فرانجله دکلدر. فقط ینه برقوهٔ غذائیه‌سی اولان وقسم اعظمی اودوندن، تخته‌دن تشکیل ایدیلان بر نوع (قاله‌تا) در.

برچاشنی سنج ویااکول نقطهٔ نظرندن باقلیوب ده فنی و کیمیوی بر نظرله باقلسه تخته‌دن اکمك یاپلمسی عقله غیر موافق بر شیء دکلدر، امید وانتظارك خلافنه بر کشف‌ده صاییله‌مز. — بتون انساج نباتیه اودون، اغاج، کوك، دانه‌اولورسه اولسون برماده‌دن یاپلمش یعنی چاتیسی عین صورتده قورلمشدر. بوماده‌یه (سللولوز) دیورلر. کنویردن، کتن‌دن. اودوندن حاصلی بتون مواد نباتیه‌دن وجودیمزه کیدیکمز پاموق قماشلره وارنجه‌یه قدر کافه‌سنك ترکیبی، اساسی سللولوزدر. لکن بو چاتی بواساس بر طاقم یاغلرله قاریشیور، مواد معدنیه ایله اختلاط ایدیور. شکلدن شکله کیریور. مع‌مافیه هیچ برنبات قیرنتیسی بولنمزکه سللولوز تمامی تشکیل ایتمسون.

سللوز نه اولیور؟ — سللولوزی کیمیا فننه تطبیقاً اکلاتمق لازم کلسه برمادهٔ ثلثه‌در دیه تعریف ایتملی. اوچ عنصردن مرکب. عنصرك بری کمور، دیکر ایکیسی‌ده صویی تشکیل ایدن و مولدالماء و مولدالحموضه دیه دائم سویلنه کان عنصر هوائیلردر.

(سللولوز) ك کندینه مخصوص ارباب علم آره‌سنده بر (مارقه‌سی) واردر. مثلاشویله ($^{12}_{ك}$، $^{10}_{م}$، $^{10}_{ن}$) کوستریرلر. — شایان دقت برنقطه وار، اوده نشاسته، دکسترین کبی مواد مغذیه‌نك ترکیبلری‌ده بوکاغایت یقیندر. بوماده‌لر بربرینه‌پك قریب قومشو دیمکدر.

شمدی اودونك وتخته‌نك سللولوزدن عبارت اولدیغی اکلاشلدی. بعض حامضلر، سائر ماده‌لر سللولوزه ایو بر ال یوردامیله

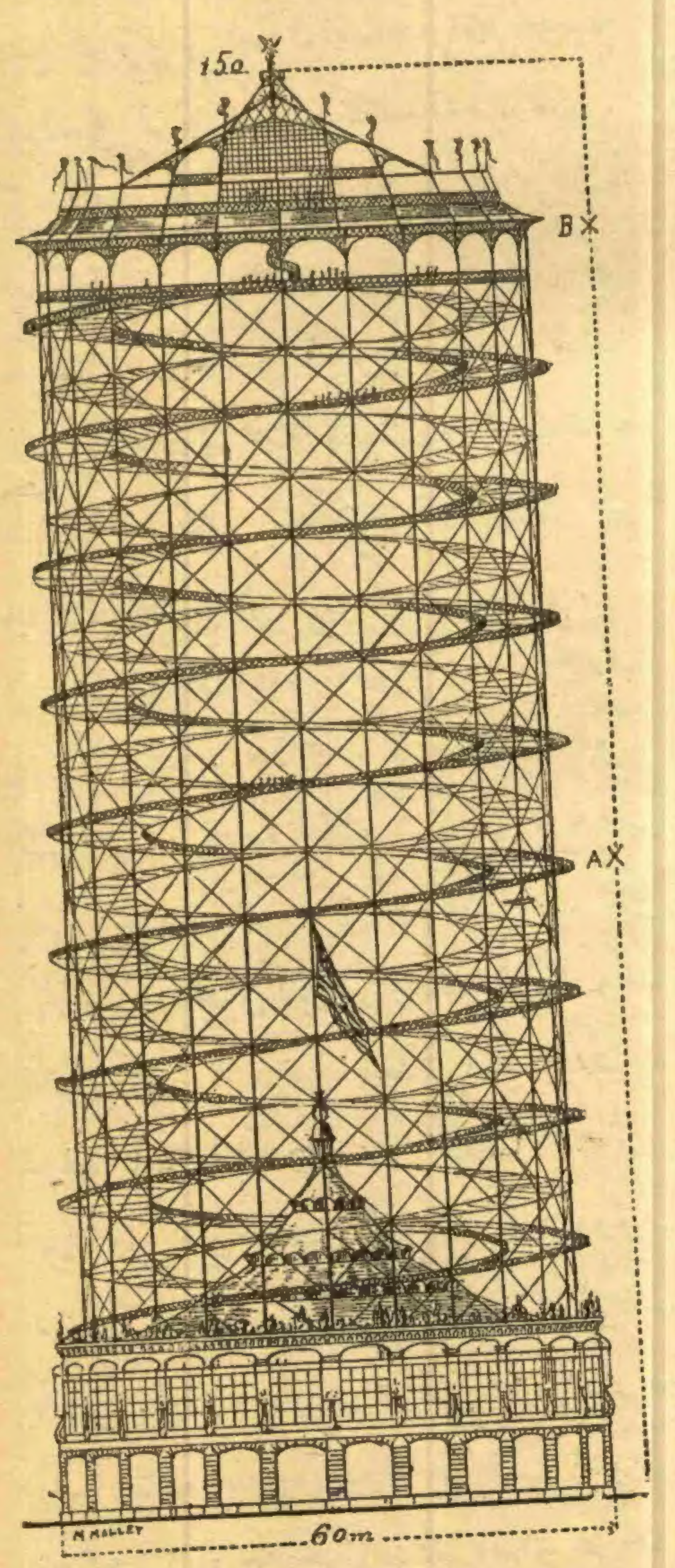

شیقاغو سرکیسنده انشا ایدیلن یکی قله

برلینده تحت‌الارض الکتریق شمندوفرینك ستاسیونی

دوکیلورسه، معامله ایدیلورسه سللولوز غلوقوزه تحول ایدر.

بوغلوقوزده یکی برشیمی؟ خیر سللولوزله ترکیبلری همان بری برینك عینی. بونك‌ده ترکیبنده‌کی ماده‌لرینه انلر... یالکز نسبت براز دکشیور وصو، دها زیاده‌لشیورده ($^{12}_{ك}$ $^{12}_{م}$ ^{12}) اولیور.

اشته دوقتور قروغ سللولوزی یعنی النه‌کچن تخته‌یی غلوقوزه تبدیل ایتمه‌نك قولایجه بریولنی بولدیمی؟.. مسئله‌یی حل ایتدی.

غلوقوز دینجه اسمنی غریب کوروب یبانجی برشیء ظن ایتمه‌ملی. غلوقوز (شکر) دن عبارتدر. قابل هضم، طعمی شیرین، مغذی برشکر. بوکا (سکر نباتی) ده دیورلر.

دوقتور قروغ اودونی شکره کوزل براصول ایله تحویلدن صکره مادهٔ محوله‌یی اله آلیور، بوکا ۱۰۰ ده ۴۰ قسم قدر بغدای یاخود چاودار اونی علاوه ایدییور. برطوتام‌ده ایچنه (فوسفوریت) املاحندن آتیور. قاریشدیروب برخمیر یاپیور... فرونه ویروب پیشیرمه‌سی قالدی.

بو حسابجه یالکز تخته‌دن اکمك دیه مسئله‌یی محدود ومنحصر کوسترمه‌ملی. مادام‌که تخته‌دن اکمك اولمه‌سی سللولوزك اثریدر. پاچاورالر، کاغد قیرنتیلری غزته پارچه‌لری‌ده سللولوزدر. بونلردن‌ده اکمك یاپیله بیله‌جك.

دوقتور قروغك فکرنجه ترتیب جدید اکمکی شمدیلك یالکز حیواناتی بسلمك سمیزلتمك ایچون قوللانیله‌جقدر. لکن اول آخر بوجنس اکمکك انسانلرك غداسی صره‌سنه کچمسی‌ده مأمولدر.

برودتله محافظهٔ مأکولات

مواد مغدیه‌نك برودتله محافظه‌سی یولنی اقوام متمدنه ایچنده الك اول انکلیزلرله آمریقالیلر تعقل ایتمشلر وخیلی زماندن برو بواصولی مختلف مأکولاتك نقل ومحافظه‌سنه تطبیق ایتمکده بولنمشلردر.

انکلتره وآمریقانك بیوك شهرلری ات بالق ومیوه کبی حوایج ضروریه‌سنی مبزولاً استدیکی زمان بولمقده‌در. بومواد مغدیه نقل ایدلدکلری یرلردن چیقه‌جغی صیره‌ده عادتا شدت برودتله صناعی اوله‌رق طوکدیریلوب بوکبی نقلیاته تخصیص قیلنان واپورلرك غایت صغوق بولندیریلان قماره‌لرینه یرلشدیرلمکده ومحل مقصوده مواصلتده ینه صغوق مخزنلر ایچنه وضع اولنه‌رق لزومی کورلدکجه‌ومستهلکلر، مشتریلر ظهور ایتدکجه بازار صرفیاته چیقارلمقده‌در.

یقین وقته قدر برودتك تأثیری التنده مدت مدیده بوزولمقدن وچورومکدن محافظه اولنان مأکولات اکثریتله مواد نباتیه‌دن عبارت ایکن برقاچ سنه اول انکلیزلر مملکتلرینك اته دها زیاده احتیاجی اولدیغی وآو اتلرینك دها زیاده انکلتره‌ده رواجلی بولندیغی نظر تأمله آله‌رق اصول مبرده

ایله اوزاق یرلردن آو اتلرینی ده نقله باشلامشلردر .

اشته بو سببه مبنی برقاچ سنه‌دنبرو آفریقا قطعه‌سی او اتی خصوصنده لوندره‌نك بر انباری مقامنه قائم اوله‌رق لوندره‌نك کبار محلاتنه آفریقادن جلب ایدیلان برچوق جیلان اتی توزیع اولنمقده بولنمشدر .

اوسترالیا ارباب تجارتی لوندره مأکولات بازارلرنده آفریقادن نقل اولنان اتلرك رغبتی اکلادقلری زمان اوسترالیا قطعه‌سنده اتلرك لذتلی ، صید وشکاره الویرشلی پك چوق حیوان بولندیغنی دوشونه‌رك یکی بر کار وکسب قپوسی آچلدیغنی تفرس ایتمشلردر . اوسترالیا قطعه‌سی فی‌الحقیقه صید وشکار حیواناتنك مبزول اولمسیله مشهوردر . خاصةً اوسترالیا حیواناتی آره‌سنده فوق‌العاده نوعی وعددی کثیر اولان (قانغورو) لر واردر .

قانغورولر بیوجك ، درت ایاقلی ، یاورولرینه پك محبتلی سویملی حیوانلردر . حتی آنالری یاورولرینی بر حده قدر ید فطرتك کوکسلرنده وبیونلری آلتنده خلق ایتدیکی برطوربه ایچنده طاشیرلر .

اوسترالیادن انکلتره‌یه اوردك ، هندی ، بیلدرجین ، طاوشان نقلندن صکره قانغورو اتلری کوندرلمکه باشلانمشدر .

برمدت اقدم اوسترالیا کبی اوزاق یرلردن اوروپایه آو اتی نقل ایتمه‌نك احتمالی بولنمدیغندن آفریقا جیلانی ، اوسترالیا قانغوروسی اتلرینی یمك انجق سیاحینه میسر اولوردی . فقط واپورلرده برطاقم الات ووسائط ایله صغودیلان قاره‌لر ، انبارلر ترتیبنه موفقیت الویرنجه حیوانات مختلفه اتلری اوروپا پازارلرینه یایلمش وزنکین فقیر همان هرکس کورمدیکی ، بیلمدیکی حیواناتك اتلریله بسلنمکه باشلانمشدر .

مدنیت حاضره‌نك تأثیر برودتدن نه صورتله استفاده ایتدیکنه آو اتلرینك نقل ومحافظه‌سی کوزل برمثال اوله بیلیر .

علی‌العموم اتلرك صغوقده محافظه‌سیله نقلی فکری ایسه پك ایو اولمیوب بلکه تقریباً یکرمی سنه اول میدانه چیقارلمشدر .

فقط بو تصورك موقع اجرایه وضعندن بری انجق اون ، اون ایکی سنه مرور ایتمشدر . اوسترالیادن وجنوبی امریقادن اوروپایه ذبح اولنمش قیون واوکوز اتلرینك نقلی بر چوق جهتلرله فائده‌لی عد اولنمش ایدی . اولا جانلی اوله‌رق نقلنه تشبث اولنان حیوانات دکزه فورطنه‌یه طایانه میوب تلف اولیور ویاخود یولده لایقیلی صورتده بسلنه‌میه‌رك ضعیفلنیوردی . کسیلوب اتی نقل اولنورسه دریسی ، ایاقلری وسائر لزومسز عضولری ایچون بیهوده‌یره اجرت نقلیه ویرلمه‌مش اولور .

اون بش سنه اوله قدر آمریقا واوسترالیادن اوروپایه ات نقلی ایچون اجرا اولنان تجربه‌لر حسن موفقیت کوسترمه‌مش ایدی بو سببدن آو اتلرینك نقل اولنمسی وسائر تجارت اشیاسی مقامنه کچیرلمسی دائرهٔ تطبیقات وفعلیاته کیره‌مه‌مش ایدی . بوده او زمان هنوز مخلوطات مبرده‌نك مکمل اولمامسندن واتلری محافظه‌یه یاردیم ایدن قورو وشدتلی صغوغی صناعی اوله‌رق حصوله کتیره‌جك وسائطك مفقود بولنمسندن ایلرو کلمشدر .

لکن بوکون کیمیانك فوق‌العاده ترقیاتی وبو ترقیات کیمیویه‌یی صنایعه وتجارته تطبیق ایدن ارباب هنرك اقداماتی سایه‌سنده مسئله آرتق حل اولنمشدر . صغوق هوا سوق ایدن ماکنه‌لر ایجاد ایدلمشدر . شمدی اوسترالیادن وبالخاصه یکی زلاندا اطه‌لرندن اوروپایه واپورلر طولوسی « طوکمش ات » نقل اولنمقده‌در . طوکمش ات اخذ واعطاسیله مشغول بر انکلیز تجارتکاهی تأسیس ایتمش و مؤسس قومپانیه شمدی « صغوق انبارلی » ۱۳۰ کمی‌یه صاحب اولمشدر . دیکر بر قومپانیه‌نك‌ده بوجنسدن ۸۵ کمیسی واردر . بونلردن هربری اوروپایه کلشنده ۲۵۰,۰۰۰ دن ۱,٤۰۰,۰۰۰ اوقه‌یه قدر ات طوکدیرمه‌سی نقل ایتمکده‌در .

شو نقلیات اوروپا چفتلك صاحبلرینه بر رقابت اوله‌بیلمسی احتمالی وارد خاطر اولور سه‌ده بونلر اوروپاده بریاندن قویون اوکوزاینك کبی چفتلك حیوانلرینك تکثیری خصوصنه اصلا سکته ویرمه مشدر . انجق آمریقادن وجزائر بحر محیطدن اوروپایه کتیریلان اتلر فیئاتجه اوجوز اولدیغندن اوروپاده فقرا کروهنك‌ده ات لقمه‌سی‌یه ییلسنه‌ده کلی خدمت ایتمشدر .

جماهیر متفقهٔ آمریقاده طوکمش ات اخذ واعطاسی پك زیاده تعمم ایتمشدر . وحتی قوس قوجه نیویورق شهری ایچنده کسلمش قویون اتی تازه تازه صاتان بر قصاب دکانی بولمق مشکلدر دینلیور .

آمریقانك زراعت و چفتچیلکده ایلرو کیتمش ایالان نواحیسنه مرکز اولان شیقاغو وسن لوئی شهرلرندن بوزلی واغونلر ایچنده هرطرفه صغوق ات ارسال اولنمقده اولوب بو خدمتك ایفاسی ایچون ۲,۰۰ ی متجاوز واغون شمندوفر خطلرنده سیرو سفر اجرا ایتمکده‌در . هر واغون بردانه‌سی ۳۲۵ کیلو غرام کلیر سمیز اوکوزلردن ۳۰ اوکوزك اتی استیعاب ونقل ایدر واغونلرك یوقاری قسملرنده درت ، التی بولمه‌لی محللر اولوب بورایه بوز قیرنقلریله طوز مخلوطی قونیلور وبو صورتله برودت حصوله کتیریلور . واغونلرك ایصتمامسی ایچون بو مخلوط مبرد یولده ، مناسب موقفلرده تبدیل اولنور . واغونلرك ایچنده‌کی برودت دائم تحت الصفر ۳ درجه مقدارنده‌در .

ینه بو ترتیبده ۳۵۰۰ واغونله طاوق قوش ، بالق ، آو اتلری ، میوه ، سود وسائره نقل اولنور . ینه بویله بوزلی وصغوق ترنلرله حرارت وهوانك تأثیریله بوزلمامق ایچون جماهیر متفقهٔ آمریقانك هرطرفنه حبوبات وسائر مأکولات ارسال ایدیلور .

اوروپاده ایسه شمندوفر قومپانیه‌لرنده جماهیر متفقهٔ آمریقانك بوزلی واغونلرینه مقابل وسائط بولنمیوب انجق ازیه صویی کبی مشروبات ایله بالقلر ، مخلوطات مبرده ایله نقل اولنمقده در . فقط بو سنه قیش موسمنده اوروپانك بیوك شهرلرنده جامکانلی وسوسلی مناو ، بقال دکانلری ایچنده برطرفده شفتالی ، ذردالی صاتلدیغی مرویدر . بونلر جسیم صوبالر ایچنده یتشدیرلمش میوه‌لردن عبارت اولمیوب بلکه یکی زه‌لاندا اطه‌لرندن ، اوسترالیادن ، امید برونندن طوپلانمش ، قویون وصغر اتی نقل ایدن کمیلرك غایت صغوق انبارلرینك بر کوشه‌سنه یرلشدیریله‌رك طوکدیرلمش ، اوروپایه کتیریله‌رك یمش بازارینه صاچلمشدر . یالکز بو قدر دکل . بو میوه‌لر لوندره وپارسده شکرلمه‌لرله رقابت قپوسی آچمش و بونی توسیع ایچون مادر آطه‌لرندن طوماتس آمریقادن آناناس ، قنادادن المالر ، امید برونندن اعلی اوزوملر کتیرلمشدر .

بو میوه‌لر طوکدیرلدیغی زمان بعضلرینه خوش کلمیان بر رایحه کسب ایتدیکی وبو رایحه کمال لذتله یمسنه مانع اولدیغی بر محذور اوله‌رق کوسترلمش وبونلرك عادتا بر مومیایه بکزه‌دکلری ویمکدن زیاده سوس مقامنده سفره‌یه قونلغه یارادقلری مقام اعتراضده درمیان اولنمش ایسه‌ده آمریقالیلر بو محذوری‌ده دفع ایچون کوزل بر طریق بولمشلردر . اوروپالیلردخی بو طریقی اختیار ایتدکلری حالده سنه‌نك هر موسمنده استدکلری میوه‌یی مطلوب درجه‌ده رایحه ولذتی یرنده اوله‌رق تناول ایده‌جکلری محقق کوریلیور .

آمریقالیلرك اصولی میوه‌لرك صوینی چکدیرمکدن عبارتدر . بو اصول ایله اثمارك ترکیبنده بولنان صویك ۱۰۰ ده ۸۰ مقدارینی ازاله ایدیلوب رنکنی ، رایحه‌سنی ، طعمنی محافظه اولنیور . فقط رنکنی منظره‌سنی رایحه‌سنی خللپذیر ایتمه‌دن میوه‌لرك صوینی چالمق آز مهارت دکلدر . آمریقالیلر بونك ایچون پك دوشونوب اولدقجه قاریشق برطاقم الات وادوات ترتیبنه موفق اولمشلردر . میوه‌لرك قورودلمسی ، قوروتمه‌ده دکل یالکز صوینك چکدیرلمسی بو جهازلرله میسر اولمقده‌در . بو میوه‌لر اکلندن برقاچ ساعت اول صو ایچنه ترك اولنورسه بو مدت ظرفنده غائب ایتدیکی صویی اخذ ایدرك هنوز اغاجدن قوپمش کبی بر منظره کسب ایدوب طعم ورایحه‌سی‌ده بوزلمامقده ایمش .

اشته بر جهتدن برودتك یاردیمی دیکر طرفدن الات مخصوصه‌نك اعانه‌سی سایه‌سنده عموم میوه‌لر ایچون موسم تخصیصنه حاجت قالمیوب هر میوه هر موسمده بولنغه ویلمکه باشلانمشدر .

ذاتاً میوه‌لرك هر موسمده بولندیرلمسی ایچون طوکدیرمه وصویی آلنمه یوللرینه کیدلمسه‌ده ینه موفقیت الویرمش ایدی . انکلتره وفرانسه‌ده غایت جسیم صوبالر یاپمشلر وبو صوبالرده ضیای الکتریقی وحرارت الکتریقیه‌یی‌ده استعمال ایدرك هر نوع میوه‌لرك ، تأثیرات الکتریقیه تحتنده کونشده فجرده نشو ونماسی کبی بیویوب یتشدیکنی تجربه ایتمشلر وموفقیت کورمشلر ایدی .

خلاصه ترقیات مدنیه مأکولات خصوصنده‌ده بیوك بر تأثیر کوستروب کیتدکجه مواسمك تأثیرینی ازاله ایتمش واوزاق یرلر محصولاتی بوزلمقسزین نقله واسطه‌لر بولمش وسفره‌لرده هریرك ، هر موسمك محصولاتی هر آن بولندیرمغه باشلامشدر .

قدری

رسملرمز

نه‌نستانتانه فوطوغرافلر

آن واحدده النه‌رق مثلا دونن بر دکرمانی ، قوشن بر آتی ، حال جولانده اولان بر سوقاغی ارائه ایدن فوطوغرافلردن یاپدیردیغمز رسملرك برقاچنی غزته‌مزه درج ایدیور ، اشبو رسملرك کرك حسن انتخاب کرك مملکتمزه عائد اولمسی جهتیله مظهر تقدیر اولدیغنی کوریورزکه شو تقدیرات نه‌نستانتانه فوطوغرافلردن اعمال ایتدیریلان تصاویرمزی تزیین خصوصنده بزه جسارت ویردیکی کبی بو خصوصده خارجدن دخی معاونت کوریورز . اشته بوکون پیشکاهکزه وضع اولنان بیرام پاشاده بر بوستان قپوسی رسمی اونوعدن اولوب فوطوغرافه هوس ایدن ارقداشلریمزدن صلاح‌الدین بك افندی طرفندن آلنمش وفوطوغرافدن ویانه‌ده « اوتوتیپی » اصولیله اعمال ایتدیرلمشدر .

برلین‌ده

تحت‌الزمین الکتریق تراموایلری

اوروپا وآمریقانك بیوك شهرلرنده کوندن کونه تجارت وصنایعك ترقیسی مرور وعبورك کثرتی ووسائط نقلیه‌نك تعددینی انتاج ایتمکده‌در . بو سببدن شهرلرده جاده‌لرك توسیعنه احتیاج حس ایتدیکی کبی یکیدن یکی‌یه وسائط نقلیه بولمق لزومی‌ده تحقق ایتمشدر . فقط اقوام مدنیه‌جه شمدی « وقت نقددر » دستورینه قطعیاً اتباع ایدلدیکندن تراموایلرك ، آرابه‌لرك شمندوفرلرك هر آن تکثیر وتسریعی وسائلی دوشونلمکده‌در . بونلر ، تکثیر اولنمقله برابر شهر ایچنده وغلبه‌لك آره‌سنده سرعتله حرکت ایتدیریلیرسه برطاقم قضایایه سببیت ویرلمسی ملحوظدر .

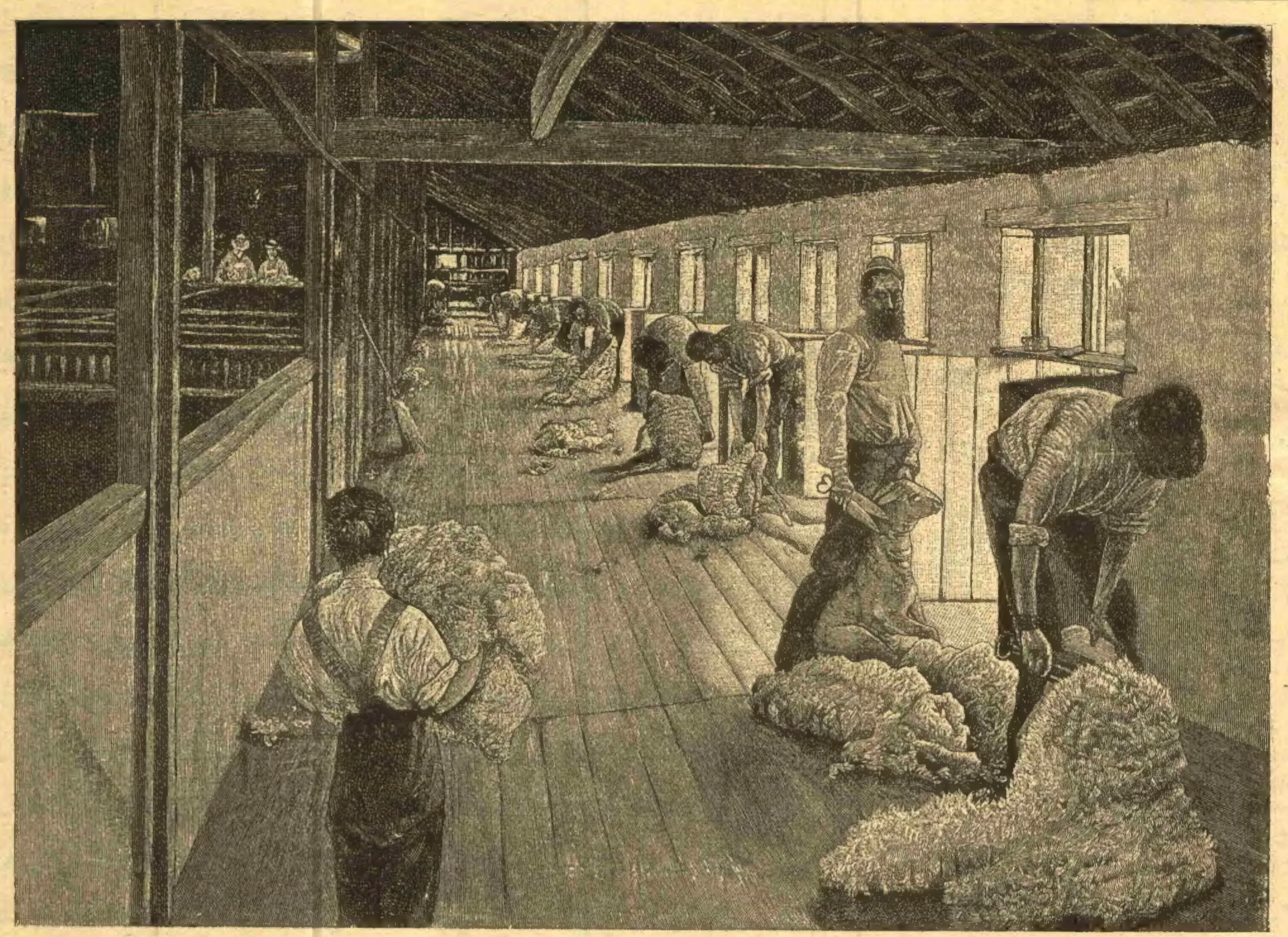

آوسترالیاده قیون تجارتی : پوسته‌کیلرك ایرقلمسی

شهرلرك کیتدکجه تزاید ایدن نفوسی وبونفوسك تهاجمی آره‌سنده سرعت حرکت شبهه‌سز امکاندن خارجدر . مثلا برلینك یالکز بر سوقاغندن برکونده یعنی ١٦ ساعت ظرفنده ١٢٠،٠١٦ آدم و ١٣،٤٧٩ آرابه کچدیکی وبر میداننده ٨٧،٢٠٠ آدم و ١٧،٣٦٩ آرابه کذر ایتدیکی ستاتستیقله تعیین اولنمش ایدی‌که بوغلبه‌لك آره‌سنده مطلوب سرعت بولنه‌مز.

اشته شوسببه‌مبنی نیورقده اولدیغی و ٩٤ نجی نسخه‌مزده رسمی کورلدیکی اوزره هوائی شمندوفرلر یاپلمش ، ولوندره‌ده وقتیله انشا اولنوب شمدی‌ده برلینده یاپلدیغی صورتده تحت‌الزمین تونللر آچیلوب تراموایلر تأسیس اولنمشدر .

هوائی شمندوفرلر انشاآت جسیمه‌یه احتیاج کوستردیکی کبی جاده‌لرك ضیاسنی وهواسنی کسدیکندن وجاده‌یه ناظر خانه‌لر سکنه‌سنك شکایاتنی دعوت ایلدیکندن تحت‌الزمین تراموایلر کیتدکجه حسن طریق کورلمکده‌در . لوندره‌ده بر قاچ سنه‌دنبرو تایمس نهری التندن کچمك اوزره خیلی اوزون بر تحت‌الارض الکتریق تراموایی واردر .

« اوروپاده نه‌کوردم » اثرینك لوندره بحثنده احمد احسان بك الکتریق شمندوفر سیاحتنی نقل ایدرکن بوشمندوفرلر حقنده تفصیلات لازمه اعطا ایلمشدر .

المانلرك تحت‌الزمین آچدقلری یکی الکتریق شمندوفرلرینه کلنجه بونلر ایچون آچدقلری تونل اوچ مترو عرضنده واوچ بچق مترو ارتفاعنده دمیردن جسیم بر بورو شکلنده‌در . واغونلر بونك داخلنده حرکت ایدر .

تونلی تشکیل ایدن بورولرك طولی ٧٠ سانتیمترو اولوب بونلر عادتا ترقوس قومپانیه‌سنك صو بورولری کبی بری برینه کچیریلیر . وکچمه یرلرك داخلی وخارجی محکمجه چیمنتو ایله صیوانیر قپادیلیر . بو صورتله بری عزیمت دیکری عودت ایچون یان یانه ایکی تونل‌ده انشا اولنور . الکتریق شمندوفرنی حرکت ایتدیرن قوتلی جریان ترنه بر مرکزدن مجاریٔ مخصوصه ایله سوق ایدیلور . برلینك تحت‌الارض الکتریق شمندوفرلری بر الکتریق لوقوموتیفی ایله هربری ٤٠ کشی استیعاب ایده‌جك اوچ واغوندن عبارت اولمق ، ترنلر ساعتده ٢٥ کیلو مترو قطع ایده‌جك بر سرعتله حرکت ایتمك و ٣ دقیقه‌ده بر ستاسیوندن بر ترن قالقمق اوزره مرتبدر . تحت‌الارض شمندوفرلرده الك مهم مسئله‌لردن بری‌ده تجدید هوا کیفیتی‌درکه بوده الکتریقله ایشلر مجدد هوا ماکنه‌لریله ایفا اولنور .

بو شمندوفرك مصارف انشائیه‌سی زیاده‌در . فقط غلبه‌لك شهرلرده عرصه‌لر غایت بهالی اولدیغی وموقفلر انشاسی ایچون استملاکاته وکلی مصرف اختیارینه حاجت حس ایتدیکی دوشونیلورسه تحت‌الزمین

شمندوفرك مصرفی بوکا تقابل ایلدیکی تخمین اولنور .

تحت‌الارض شمندوفرلر اکثریا زمیندن ١٠ ، ١٥ مترو بر عمقده یاپلقده اولوب خارجده‌کی کوچك بر موقفدن زمینده‌کی موقفه (آسانسور) له ومردیونله اینلور .

تحت الزمین موقفلرده بورو اصولنده یاپیلان شمندوفرلرده بر قاچ بورو تراموای مقاصلری کبی بری برینی قطع ایدر . تحت‌الارض شمندوفرلرینك بر کیلو مترو محلنه ٨٥٠.٠٠٠ مارق مصرف اولدیغی حساب ایدلمشدرکه ویردیکمز تفصیلات ایله رسملری المانیا جرائد مصورهٔ مقبره‌سندن « اویرلاند اونه‌مر » غزته‌سنك صوك نسخه‌سندن نقل ایلدك .

شیقاغو سرکیسنده انشا اولنان قله

شیقاغو سرکیسنده‌ده بر قله انشاسنه تشبث ایدلدیکنی اولجه ثروت فنون قارئلرینه بیلدیرمش ایدی . بوکونده قله‌نك رسمنی عرض ایدرك حقنده بر آز معلومات اعطا ایدیورز .

شیقاغو قله‌سنك انشاسنه یقینده ابتدار اولنمشدر . شایان دقت جهت انشاسنك پك آز زمان ظرفنده ختامه ایصال اولنه‌بیلمسیدر . بوقله‌نك ارتفاعی ١٥٢ مترو اولوب هر نه قدر پارسك ١٨٨٩ سرکیسنده یاپیلان ایفل قله‌سنه ارتفاع جهتیله تفوق ایده‌میورسه‌ده بعض جهتلرجه اکا فائقدر .

شیقاغو قله‌سی رسمده‌ده کورلدیکی اوزره اوزون وکنیش بر اسطوانه‌دن عبارت اولوب قاعده‌سنك قطری ٦٠ مترودر . قله‌نك اصل شایان اهمیت قسمی قله‌نك سطح مستدیرنی حلزونی برصورتده دائرا مادار قاپلایه‌رق بالاسنه قدر کیدن بر تیمور یولدر .

اوستر‌الیاده قیون تجارتی : قیون سوریلری

قله‌نك التدن یوقاریسنه قدر بویولدن یولجیلر الکتریق شمندوفرینه راکباً چیقه‌جقلردر . ایفل قله‌سنه آلت صعود ایله چیقمقده بر لذت اولمدیغی حالده بوقله‌یی دونه‌رك چیقان شمندوفر واغونلرنده اوطوران یولجیلرك فوق‌العاده برلذت وصفا حس ایده‌جکلری وکوزلری اوکنده‌کی منظره‌یه حیران اوله‌جقلری تخمین اولنمقده‌در .

بوقله‌نك الکتریق شمندوفری وسائر ترتیبات حیرت بخشاسی ایفل قله‌سندن ارتفاعجه دون اولمسنی مع زیادة تضمین ایلمشدر .

قله‌نك الت قاتنده جسیم بر ماکنه‌لر دائره‌سی بولنوب ٢،٠٠٠ بارکیر قوتیله ایشله‌ین الکتریق ماکنه‌لری یالکز قله‌نك خدمتنه حصر ایدلمشدر . قله‌نك بالاسنه چیقان شمندوفر الکتریقله تنویر اولنه‌جقدر . بری بری آردنجه کیدن شمندوفرلرك حرکتی پك خوش کوریله‌جك وکیجه‌لری قله‌نك یوقاری واشاغی قسملرینه وضع اولنه‌جق بیوك الکتریق فنارلرندن یوقاری‌یه، اشاغی‌یه ، اطرافه صاچیلان خزمهٔ ضیائیه قله‌یی پك رونقدار کوستره‌جکدر .

قله‌یی ارائه ایدن رسممزك صاغ طرفنده ×A و ×B اشارتلری قید اولنان ارتفاعلر پارسك ایفل قله‌سیله مقایسه ایچوندر . ایفل قله‌سنك برنجی وایکنجی قاتلری بوارتفاعلره معادل کلیور .

اوستر‌الیاده قیون تجارتی : قوزولرك تعدادی

اوستراليا قيونلری

اوستراليا قطعه‌سنك آب وهواسنده‌كی اعتدال ايله برابر جسيم مرعالری حاوی اولمسی بو قطعه‌يی قيون يتشديرمك ايچون كرهٔ ارض اوزرنده الك برنجی محل عد ايتديرمش وتكميل اوستراليايی وبوكا ملحق جزائری اوروپانك عادتا غايت جسيم بر چفتلكی حكمنه قويمشدر .

اوستراليا قيونلری بوكون ۱۰۰ ميليون راده‌سنده تخمين ايدلمكده اولوب بوقيونلرك يوك حاصلاتی‌ده تكميل كرهٔ ارضده‌كی حاصلاتك بشده برينی تشكيل ايلمكده‌در .

اوستراليا اراضيسنده‌كی اعتدال قيونلر ايچون قيشين قيشلاغه چكلمسی واغللر التنه آلنمسی لزومنه احتياج كوسترمديكندن سنه‌نك هر موسمنده خارجده بولنورلر . بوده قيون بسلمه‌يی تسهيل ايدر .

اوستراليا قيونلرينك الك برنجی دشمنی بوحواليده كثرتله بولنان چقاللر ايدی . فقط قيون بسليانلرك اقدامی وحكومتك معاونتيله شمدی بو چقاللر اتلاف ايدلمش وشمدی همان هيچ قالمامشدر .

اوستراليده قيون بسلمكه اراضی‌نك فوق‌العاده مساعده‌سنه مقابل صو مبزول دكلسه‌ده بو احتياجده جسيم و ۳۰۰ قدم درينلكنه قدر قيولر حفر ايدلمك وبيوك حوضلر بندلر تشكيل ايديلوب ياغمور صولری جمع اولنمق صورتلريله تسويه ايدلمشدر .

اوستراليده قيون بسله‌ين چفتلك صاحبلری ايچنده پك زياده ثروت وسامان صاحبی ذوات بولنديغی كبی بو خصوصده بعض شركتلرده تأسس ايتمشدر .

اوستراليا چفتلك صاحبلرندن ياكلز برمركزنده ۲۵۰,۰۰۰ قيون و ۷۰,۰۰۰ رأس اينك واوكوز بولنديره‌جق مرتبه‌ده سرمايه‌سی اولانلر وتصرفلرنده‌كی حيواناته ۵۰ ميليون فرانق راده‌سنده قيمت تقدير ايديلن ذوات واردر .

حتی قيون بسله‌ينلردن برينك تحت اداره‌سنده‌كی مرعالرك مجموع مساحهٔ سطحيه‌سی ۳۰۴۸ كيلو مترو مربعنه واصل اوليور .

اوستراليده قيون يتشديرنلر اتلرينی اوروپايه آمريقايه كوندرمك ، بوندن بشقه هرسنه تويلرينی قيرقه‌رق يوك صرف استهلاك ايدن مراكز مدنيه‌يه وفابريقه‌لره ارسال ايتمك صورتلريله تجارت ايدرلر .

اوستراليا قيونلرينك عالم مدنيتده شو اهميتنه وخاصةً يقينده اوروپايه اتلرينك مخلوطات مبرده واسطه‌سيله كثرتله نقل اولنديغی ايچون بردرجه دها اهميت كسب ايتمسنه مبنی اوستراليا قيونلرينك بر حوض اوزرينه قوريلان كوپريدن مرورينی ووقوزولرك تعدادينی وتويلرك قيرقلمش كوسترير بر رسمنی انظار قارئينه عرض ايتدك .

شئونات

مواد طبيه وصحيه

— غلبه‌لك بولنان مسكنلرك هواسنی دائما تجديد ايتمك محافظهٔ صحت ايچون نه قدر الزم اولديغی وخانه‌لرك پنجره‌لرينه بو مقصدله بعض ترتيبات ياپلديغی معلومدر . اخيراً فرانسه اطباسندن بر ذات تجديد هوا ايچون يكی بر ترتيب دوشونمش وفرانسه قشله‌لرنده تجربه‌سنی اجرا ايدرك حسن موفقيت كورمشدر . بوذاتك ترتيبی پنجره‌لرك اوست قسم جاملرينی چفته ياپمقدن عبارتدر . بوقدر ساده‌لكيله برابر نفعی پك زياده‌در . بوجاملرك آره‌سی بر ، ايكی سانتيمترو قدر فاصله‌ليدر . طيش جام آلت طرفندن وايچ جام ايسه يوقارو طرفندن تقريباً درت سانتيمترو قدر قيصه‌در . بو صورتده خارجدن هوا الت طرفدن كيره‌جك وايكی جامك آره‌سندن كچركن بر آز ايصينه‌جق وايچ طرفده‌كی جامك قيصه‌لغی حسبيله يوقارو طرفده قالان بوشلقدن اوطه‌يه داخل اوله‌جق . اوطه‌نك هواسيده يوقارو دليكدن اشاغی اينه‌رك چيقه‌جق . اوطه‌نك هواسيله هوای خارجی آره‌سنده دائمی مناسبت وتجدد وار ديمكدر . جامه ياقلاشان اصلا خارجدن كلن شدتلی وصغوق هوايی‌ده حس ايتميه‌جك . هوانك دخولنه مساعد اولان شو دليكلردن بر قطره ياغمور بيله ايچرويه دوشميه‌جكدر . بيوك بر مصرفده احتياج كوسترمين شو اصولك مساكن ايچون حفظ صحت نقطهٔ نظرندن پك بيوك فائده‌سی اوله‌جغی آشكاردر .

امور نافعه وطرق اختلاطيه

— فرانسه انجمن فنوننده ، موسيو بازن نامنده برذات آوروپادن آمريقايه سير وسفر ايدن واپورلرك بحر محيط اطلاسی‌ده تعقيب ايتدكلری طريقك برجاده كبی تنوير اولنمسی حقنده ينه بيان مطالعات ايتمش ايسه‌ده هنوز بر شیء تقرر ايتمامشدر .

— قصبه خطنك مبايعه‌سيله الاشهردن عشاقه وافيون قره حصارينه قدر تشيباً بر شمندوفر خطی تمديد وانشاسی ضمننده مدانيه ـ بروسه خطی صاحب امتيازی ناكلماكرسه امتياز اعطا واحسان بيورلمشدر .

— مدانيه ـ بروسه شمندوفر خطنك چيتلی‌يه قدر تمديدی ايچون ابلك بهارده عمليانه مباشرت اولنه‌حقدر .

آثار عتيقه

— فرانسه‌نك مشهور كيمياكرلرندن برتلو دجله وفرات نهرلری آره‌سنده اجرا اولنان آثار عتيقه تحرياتنده چيقارلمش اولان بر باقر پارچه‌سنی تحت تجربه وتحليله آلمشدر . بوتجربه آثار عتيقه علميه مهم بر نتيجه كوسترمشدر . قديم بر ابنيه‌دن قيرلمش وچيقارلمش اولان شو پارچه‌ده باقرك وجودی ابنيه‌نك بابلدن دها قديم بر دورده انشا اولنديغنی كوستريور . بو صورتله تاريخ بشريتك مهم بر نقطه‌سنی ايضاح ايتمش اولور . قديمده بر طونج دوری اولديغی معلوم ايسه‌ده عجبا بوندن اول برده باقر دوری وارمی ايدی ؟ باقر خليطه معدنيه‌سی كوروله قولايجه تصفيه اولنه‌مديغندن باقرك انسانلرجه دميردن اقدم معلوم اولمسی طبيعی كوريلور . طونجك تركيبنده قلای واردر . قلای معدنی يسه همان ملاقا شبه جزيره‌سيله جزائر بحر محيطدن سوند اطه‌لرينه منحصر كبيدر . قلای معدننك بورالردن اخراج ونقلی يونانيلرك اوزون سياحتلر اجرا ايلديكنه دلالت ايدر . برتلو معاينه ايتديكی پارچه‌ده قلای وچينقو بوله‌مامش ، انجق براز قورشون وآرسنيق نشانه‌سی كورمشدر . صو وهوانك تأثيريله بو پارچه ايوجه تحمض ايتمش اولديغندن جمض نحاس ايله معدن نحاس قاريشق بر صورتده بولنمشدر . ميلاد عيسادن ۳۵۰۰ سنه اول مصرده يشايان برينه منسوب بر پارچه‌يی معاينه ايدرك قلای بوله‌مديغی موسيو برتلو بو مناسبتله درميان ايلمشدر . تاريخ قديم حقنده برقرار قطعی ويرمك ايچون متعدد تجربه‌لر اجراسنه احتياج حس ايدرسه‌ده ، شمديلك طونج دورندن اول برده باقر دوری بولنمسی محتملدر ديه‌بيلير .

مواد فنيه

— آلومينيوم معدننك ادوات بنيه اعمالنده بيوك فائده‌سی اوله‌جغی تصديق ايدلدكدن صكره ارباب فن بو معدندن معمول لوحه‌لرك بری برينه ربط والصاقی ايچون بر لحم تحريسنه دوشمش وقريستيانيالی الكسيوس راد نامنده بری قادميوم ، چينقو ، قلای معدنلرندن مخلوط بر لحم بولمشدر . بولحم ۵۰ قسم قادميوم ، ۲۰ چينقو و ۳۰ قلايدن عبارت اولوب ابتدا قلای اريديله‌رك ايچنه قادميوم وصكره پارچه پارچه قلای علاوه‌سيله تشكيل اولنيور . بولحم خاصةً آلومينيومك ربطنه خدمت ايديورسه‌ده معادن سائره‌نك برلشديرلمسی ايچون ايشه يارامقده ايمش .

طبيعيات

— زامبز نهری جوارنده سياحت ايدن موسيو ليونل دقل نامنده بر ذات سينويا موقعی قربنده تحت‌الزمين بركوزل كولی حاوی برمغاره‌يی زيارت ايتديكنی وكولك غايت مائی رنكيله مغاره‌نك منظره‌سی كرهٔ ارض اوزرنده مثلی نادر بر لطافت طبيعيه عرض ايلديكنی وبو مغاره ايتاليانك قاپری جزيره‌سنده‌كی مشهور مغاره‌يه فائق اولديغنی ذكر ايتمشدر .

قونفره‌لر وسركيلر

— لوندره‌ده بو ياز مكمل برچيچك سركيسی كشادينه قرار ويريله‌رك تشبثاته ابتدار اولنديغنی غزته‌لر يازيور . سركيك ترتيب اوله‌جغی جسيم بر باغچه‌نك اورته‌يرينه غايت بيوك بر حوض انشا اولنوب دنيانك مختلف جهتلرنده استعمال ايديلن مراكب صغيرهٔ بحريه جمع اولنه‌حقدر . بو مناسبتله استانبولدن‌ده بر مجدد قايقله كنج وتوانا برقايقجی طلب ايدلمشدر .

متنوعه

— انكلتره‌ده عنعرتك قادينلر آره‌سنده نه درجه انتشار ايتديكی آتيده‌كی ستاتستيقدن اكلاشلمقده‌در . ۱۸۷۸ سنه‌سنده سرخوشلقله ضابطه طرفندن توقيف اولنان قادينلرك عددی ۵,۶,۳ ايكن ۱۸۸۴ ده ۹,۴۵۱ راده‌سنه وارمشدر . كچن سنه يالكز لوندره‌ده ۸,۰۰۰ وغلاسقوده ۱۰,۵۰۰ قادين سرخوشلقله توقيف اولنمشدر . بونلرك ايچندن اوتوز دردنجی دفعه اوله‌رق حبسه كيرنلرده واردر . ايرلانداده بر سرخوش قادينك بوقباحتندن طولايی ۷۰۰ دفعه توقيف ايدلديكی ودوبلنده هر سنه سكر حالنده ۱۰,۰۰۰ قادين تحت توقيفه آلنديغی ذكر ايديليور .

— وسطی آفريقا طرفلرنده سياحت ايتمش اولان سير طومسون اسمنده برذات (ويقتوريا نيانزا) نام كول ساحلنده‌كی قصباتده يرليلرك تحف برصورتده آری بسلدكلری ذكر ايتمكده‌در . بو قصبه‌لرك هركلبه‌سنده بر آری قوواني بولنوب قووانلر فلين بركتوك اوبوله‌رق تشكيل ايدلمش وكلبه‌لرك ديواری ايچنه يرلشديرلمشدر . قووانك ايكی قحده‌سی بولنوب بری خارجه وديكری كلبه‌نك داخلنه آچيليور . خارجه آچيلان دليكدن آريلر كيدوب كليور . كلبه‌نك داخلنده‌كی دليكدن‌ده قووان صاحبلری بال چيقاريورلر . كلبه ايچنده دائما آتش ياقيلوب يمك پشيريلديكندن ايس ودومان بله تأثير ايدوب رنكنی وطعمنی تبديل ايلمكده ايمش .

— شمدی‌يه قدر اقوام مدنيه‌دن هيچ بری ميقروبلرك محاربانده استعمالنی دوشونمدكلری حالده وحشيلرك استعمال ايتمكده بولندقلری مرويدر . يكی ابريد وسالومون جزائری سكنه‌سی محاربه‌ده قوللاندقلری اوقلرك اوجنی اولجه بر بطاقلق صوينه دتيروب قوروتمقده ايمشلر . فرانسه بحريه اطباسندن بر ذات بو اوقلرله جريحه‌دار اولانلرك تتانوسدن وفات ايتدكلرينی حيوانات اوزرنده تجربه ايدرك اكلامش وبوده بطاقلقلرده بولنان ميقروبدن وبو ميقروبك اوقك اوجنده قالمسندن ايلرو كلديكی تصديق ايتمشدر .

— جاهير متفقهٔ آمريقا طرفندن قريستوف قولومب نامنه اخراج اولنان يكی پوسته پوللرنده تحف بر حال مشاهده ايدلمشدر . بوپوللرك بر سانتيملكی اوزرنده قولومبك قربی كورديكی و ۲ سانتيملكنده ذره‌يه چيقديغی رسم اولنمشدر . حالبوكه برنجيسنده قولومب صقالسز وايكنجيسنده صقاللی كوسترلمشدر . قولومبك قربی كورمسيله چيقمسی آره‌سنده كچن مدت بر قاچ ساعتدن عبارت اولديغندن بوقدر آزمدتده صقال چيقميه‌جغی آشكاردر .

يكی كتابلر

تقويم معرفت — طوپچی قول اغالرندن حسين طيفوربك طرفندن ترتيب اولنه‌رق ايكی سنه دنبرو كتابجی آراكل افندی طرفندن هررأس سنهٔ هجريه‌ده طبع ونشر ايديلن تقويمك بو سنه‌يه مخصوص نسخه‌سی آيريجه ملاحظات خانه‌لری علاوه وبرچوق معلومات نافعه ايله تزيين ايدلمش اوله‌رق نشر اولنمشدر .

پنبه فراجه — مصطفی رشيد بك افندی طرفندن (پنبه فراجه) اسمنده لطيف بر حكايه دها وضع موقع انتشار اولنمشدر .

عربه ايله دور عالم

فنی رومانلر يازمقله فرانسه‌ده تفرد ايتمش اولان مؤلف شهير ژول ورنك كليات آثاری معلوم اولديغی اوزره صره‌ايله وكافه رسملريله مزين اوله‌رق لساننمزه ترجمه اولنمقده‌در ، اشبو رومانلر اعدادندن اولان بالاده عنوانی محرر رومان ۱۵ نجی فورمه‌ايله اكمال ايدلمش وعمومنه ۱۵ غروش فيئات وضع اولنمش اولنديغی مكرراً غزته‌مزله اعلان اولنمش ايدی . طشره‌دن غزته آبونه‌لرندن طالب اولنلره پوسته اجرتی آلمه‌دن ۱۵ غروشلق پوسته پولنه مقابل « عربه‌ايله دورعالم » كوندريله جكی واشبو اصول مارتدن صوكره جاری اولميه‌جغی جهتله آبونه‌لرمزدن استك ايدنلرك سرعت مراجعتی مرجودر .

فاضلهٔ مستشرقه مادام كلنار ده‌ليه‌دف حضرتلرينك روسيه مشاهير مؤلفيننده « بوشكين » نك آثارندن ترجمه بيوردقلری « قاغداوبولی » عنوانلی اثرك مؤلفك ومترجمهٔ كتابك برر قطعه رسملريله مزين اوله‌رق قريباً غزته‌مز اداره‌سی طرفندن بر صورت نفيسه‌ده طبع ونشر ايدله‌جكی مشتاقانه آثار نفيسه‌يه تبشير ايدرز .

اخطار

تبديل محل اقامت ايدنلر اداره‌يه اشعار كيفيت ايتدكلری زمان آلمقده اولدقلری نسخه‌لرك اوزرنده‌كی باندلردن برعدديله برابر باندك تكرار طبعيه‌سی بدلی اوله‌رق يوز پاره‌لق پول كوندرملدرلر ، يوز پاره كوندرلمكسزين وارد اوله‌جق تبديل محل اقامت مكتوبلرينه اهميت ويرلمز .

رومانك رسملرندن
میرالای اوچ قیزی ایله برابر كلدی [صحیفه ۳٦۷ ستون ۱]

« رومان »

كنجلك

مؤلفی فرانسوا قوپه — مترجمی احمد احسان

۹۷ نجی نسخه‌دنبری مابعد

ساعت اونی چاریك كچیور ، بولیه بالوسنه كیدوب‌زوئه میرلیتونی بوله‌جق‌زمان كلمش ، یارین كوروشورز قرداشم .

آمه‌ده خانه‌سنه غایت متفكر عودت ایتـدی . دیمك ارقداشی حشری ایمش . فقط ارقداشی شمدیدن معذور كوریور . بر آز اولی موریسك والده‌سنه غایت احترا- مكارانه ، اوچ مادموازلره نازكانه معـامله ایتـدیكنی كورمدیمی ؟ اساسـاً موریس ناموسـلی وتربیه‌لیـدر ، حشریلك دیدیكی حالی ، كنجلك ایجاباتندن عبارتدر . كنجلك ایجابات طبیعیه‌سـنه مماشـاة ایدرك رفیقنك اجرا ایتدیكی بعض حركتلری — الآن هر درلو سوء استعمـالدن بری اولدیغی حالده او الجا آته‌تابع اولمق خصوصنده دائما میلانی ارتان — آمه‌ده‌نك تخطئة ایتمـسی یاقیشـق آلیرمی ؟ صانكه كندی‌ده برآز جسـارت كوسـتره بیلسـه ، جیبنده برقاچ غروشی اولسـه موریس كبی حركت ایتمیه‌جكمی ؟ ذاتاً كیزلمكه‌نه‌حاجت ! ارقداشنك خانه‌سندن كلدیكی كیجه آمه‌ده هپ اوكوزل ونازك انداملی خدمتجی‌یی دوشونمش ایدی .

فرداسی كون آمه‌ده ژه‌رارلرك خانه- سنه علی‌المعتاد كیتدیكی زمان بحث هپ بر كون اركی مسافرلكه عائد ایدی . آمه‌ده مسـافرلكك آلایش و مكملیتنی ایلك دفعه كورمش چوجقلره مخصوص طلاقت لسانیه ایله ضیـافتی اكلاتدی . لوئیز شـابقه‌سنی باشـنه و موزیقه نوطه‌لرینی قولتغـنك آلتنه آلـیركن — زیرا لوئیز شمـدی خصوصی مكتبـلرده پیـانو درسی ویریوردی — مادام روژه‌نك حال مؤثرینی تقدیر ایتدی مادام ژه‌رار آمه‌ده‌نك یدیكی یمكلردن بر قاچنك عجبا نصل پیشیرلمش اولدیغنی مراق ایلدی ؛ اختیـار حكاك میرالایك حكایاة عسـكریه‌سنی آمه‌ده‌دن ممنونیتله دكله‌دی ؛ كوچك ماریا ایسه اوچ مادموازلرك اثوابلری و سـوسی حقنده معلومات كامله استیه‌رك اكلادقدن صوكره بكنمه‌مك طوری كوسـتردی . ماریا خانه‌ده دیواره دایالی وسینك لكه‌لریله رونقی كیتمش آینه‌یه باقه‌رق صوردی كه :

— آمه‌ده ، دوغربسنی سـویله . شو اوچ ماد موازللربندن یاقیشقلی میدی ؟

بابا ژرار حك ایتـدیكی لوحه‌دن باشنی قالدیرمقسزین قهقهه ایله كوله‌رك دیدی كه :

— هله شو آشفته‌یه باق ! عشوه‌بازلق ها ! بویله شیلر صوریلیرمی مادموازل ؟

هركس كولمكه باشلادی . فقط آمه‌ده نیچون اولدیغنی بیلمه‌دن قیزارمش ایدی ؛ خیر ! خیر ! او اوچ دانه مادموازل لانژ هرنقدر مكمل كیئمش قوشانمش ایدیسه‌لرده ینه ماریانك سـاده اثوابله حاصل ایتدیكی لطـافتی احراز ایده‌مامشـلردی . ماریاده نه‌حلاوت ! كیتدكجه نقدرده حسنی آرتدیر- ییور یا ! آمه‌ده شـودقیقه‌یه قـدر ماریایی بوقـدر كوزل كورمامش اولدیغنـه حكم ایتدی . لطافت خرامیله انسانی متحیر

ایدن اندامی ، بر اوركو ایله آرقه‌سنه فیر- لاتدیغی كور وقرال صاچی ، ازهار تازه كبی عرض تبسم ایدن چشمان نشئه‌داریله دهن نازكنی عجبا نره‌دن آلمش ؟

مادام ژه‌رار هركسله برابر كولدیسه‌ده برحس مسـابقت نسـوانیه‌یه تابع اوله‌رق سویلدیكی سوزدن دولایی قیزینی برآزتكدیر ایتـدی ، سوزی دكشـدیرمك ایچـون موریسدن بحث آچدی .

آمه‌ده ارقداشـنك مدحنی ایتمكدن‌ده یورولمیوردی ، ارقداشنك هردرلو اوصاف حسـنه‌سنی كمال شوقله تحلیل ایلیوردی ؛ موریسك دها اون سكز یاشنده ایكن خانه‌ده افندی حكمنی آله‌رق مسـافرلری حسن اداره‌ایتدیكنی اكلاتدی . ماریادقتله دكلیور- دی . جدی طورله دیدی‌كه :

— ارقداشكزی بزه تقدیم ایتمكی وعد ایتدیكردی ؟ شو ذاتی كتیرسه‌كزده بر كوزسه‌ك .

آمه‌ده وعـدینی تكرارلردی . فقط مكتبه كیتـدیكی زمان خدمتجی مسـئله‌سنی تخطر وموریسك تلفظ ایلدیكی‌زوئه مرلیتون اسمنی ملاحظه ایلیه‌رك اندیشه‌یه دوشدی ، عجبا ارقداشنی ماد موازل ژه‌رارلره تقدیم ایتمك موافق دوشرمی دیه كندی كندینه ایراد سـؤال ایلدی . بو فكر اول‌امرده آمه‌ده‌یی مكدر ایتدی ، اندیشه‌سنی آرتدیر- دی ، صوكره ملاحظهٔ واقعه- سـنی عیب كوردی . موریس حسـن تربیه كورمش اصیل بر چوجق دكلیدر ؟

مادموازل لانژلرك یانـنده اوقـدر رعایت ونزاكت ایله داوراندیغنی كورمدیمی ؟

بناءً علیه برقاچ كون صوكره موریس ده آمه‌ده‌نك وعـدینی خاطره كتیردیكی زمان دلیقانلی آرقداشنی آلدی ، ژه‌رارلره تقدیم ایلدی .

رومانك رسملرندن
موریسك خانه‌سنده‌كی خدمتجی

اوكون لوئیز اوده دكلدی ، عائله‌نك وارداتی تزیید ایچون ایجه وقدر قیزجغز درسلرینی چوغالتمشیدی ، علی‌الخصوص حكاك اختیار- لدجه هرنقدر كوزلكنك نومروسنی آرتد- یریورسه‌ده ینه اولكی قدر ایش چیقـاره میوردی .

موریس ژه‌رارلره تقدیم اولنجه حلاوت وظرافت طبیعیه‌سـیله عائله خلقنك محبتنی جلب ایتدی ؛ مثـلا مادام ژه‌راره قارشی غایت حرمتكارانه‌داورانمش ، اختیارحكاكك مشربنجه سوز سـویلمش ، ماریایه چوقلق اهمیت ویرمامش ، قیزك صوك درجه نظر دقتنی دعوت ایتمش اولدیغنك فرقنده دكل ایمش كبی داورانمش ایدی . بابا ژه‌رارك مشربنجه ادارهٔ كلام ایتمك ، رسملرك وحكلرك اك كوزللرینی سچمك ، صنایع نفیسه‌یه دائر فكر بیان ایلك سایه‌سـنده اختیاره صحیحدن كنـدینی سودیرمشـیدی ، باباژه‌رار رسم لوحه‌لرینی تماماً موریسـه سیر ایتدیردی ، صوك حك ایتدیكی لوحه‌دن بر نسخه هدیه ایلدی ، بو خدمتـلری ایدركن قوجه‌آدم فوق‌العـاده اوله‌رق پیپوسنی بیله اونوتمش ایدی .

موریسك مدت‌زیارتی چوق سورمدی ،

رومانك رسملرندن
موریسك باباسنی مصور لوحه

آمه‌دایله برلكده سوقاغه چیقدقلری زمان دلیقانلینك برقاچ كوندر ماریا ایجه ذهننی اشغال ایتمكده اولدیغنی ایچون موریسه :

— مادموازل ماریایی نصل بولدك ؟

دیه صوردی ؛ موریس :

— پك كوزل .

دیدی ، لقردی‌یی دكشدیردی .

— ٦ —

فیق شـفیقلر ایچون بر مهم زمان تقرب ایلیـور ، یعنی مكتبك عمومی امتحـانلری كلیوردی . موسـیو و یوله‌ت — آرتق مأمور اولدیغی محلنده ، زیاده اختیارلدیغندن ناشی آدمجكزه بابا ویوله‌ت دییورلردی — اوفاق میكده‌ده زیاده مقدارده تسلیه بولمغه چالشمدیغی كونلرده طبیعی معتـادندن دها آز ساكت ومأیوس بولندیغی ایچون اوغلنه دیردی كه :

— آمه‌ده ، شومكتبدن باشـه‌لیه شها- دتنامه‌سـیله چیقدیغنی كورمه‌دن ممكن دكل راحت ایده میه‌جـكم . . . كیم نه‌دیرسـه

دیسون ، اوشهادتنامه انسانی هرشیئه سوق ایدر .

واقعا هرشیئه سوق ایدر. مثلا موسیو ویوله‌تك برمکتب ارقداشی واردرکه اوزمان مکمل برشهادتنامه ایله مکتبدن چیقدیغی حالده مختلف زمانلرده مکتبده خواجه‌لق ، غزته‌جیلك ، تیاترو اداره مأمورلغی ، اصناف ، برجانباز قومپانیه‌سی مدیری اولدقدن صوکره شمدی تیاترو قپولرنده زوارك عربه قپوسنی آچار اولمشدر ، هر کون طعام اوله‌رقده عسکری قشله‌لرندن داغیدیلان بقیه چوربایی ایچر ، بونی آلمق ایچون النده برتنکه ایله بکلر دورر .

موسیو ویوله‌ت مستریح اولسون ! اشته اوغلی آمه‌ده ارقداشی موریس ایله برابر امتحان عمومی‌یه کیردیلر ، برابرجه شهادتنامه‌یی آلدیلر ، واقعا ممیزلردن بریسی آمه‌ده‌یی کیمیا امتحاننده آزوت بحثی ایچون ایبجه یوردی اما ینه کچه‌جك نومرویی ویردی . آرتق آمه‌ده‌نك طالعی یاردیم ایدرسه هردرلو ترقیاتی احراز ایده‌بیلیر .

لکن اول امرده نه کبی ترقیات ؟ موسیو ویوله‌ت میکده سنده بولنمدیغی زمانلر ایشك بوجهتی دوشونیور . چوجغی نره‌یه یرلشدیرملی ؟ واقعا مأمور اولدیغی دائره‌یه ملازمتله قید ایتدیره‌بیلیر . برآز کچدیکی کبی آیده یوز یکرمی فرانق معاشه کچر . اه ، صانکه بوده بدایتده فنامی ؟ حالبوکه موسیو ویوله‌ت کندینی دوشونیور ، قاچ سنه‌لردر چالشدیغی حالده احراز ترقی ایلیه‌مدیکنی تأمل ایلیور . اوغلی‌ده بویله برحیاته‌می مجبور ایلیه‌جك ؟ موسیو ویوله‌ت اوغلی ایچون دها مناسب ودها بادئ ترقی بر ایش آرایور ، ایشنده کندی کندینه چالشسونده استعدادینی کوستره‌بیلسون دیبور . مثلا تجارته کیرسه . واقعا تجارتده قزانمق زنکین اولمق ، ایلرلیلك دائره‌لری پك واسعدر . موسیو ویوله‌ت اوغلنك تجارته کیردیکنی کوررسه حقیقةً ممنون اولوردی . دایسی موسیو غوفك نزدینه کیرسه . نیچون کیرمسون ؟ دلیقانلی ایلریده دایسنك شریکی بیله اوله‌بیلیر .

موسیو ویوله‌ت بو جهتی آمه‌ده‌یه سویلدی . دیدی‌که :

— بازار کونی کیدوب دایینی بز بر کورسه‌ك .

کیدوب‌ده موسیو غوفك مغازه‌لرنده کلیسا شامدانلری ، هیکللری صاتمق هیچده آمه‌ده‌نك خوشنه کلیوردی ؛ دلیقانلی دها شمدیدن ماصه‌سنك کوزنده ایچی آثار حکمیه دولو بر دفترجك صاقلایور ، بر تیاترو پیه‌سنك پلانی‌ده ذهننده دولاشدیریور . فقط هرشیدن اول باباسنی ممنون ایتمك استیور . علی‌الخصوص دلیقانلی موسیو ویوله‌تك بر قاچ وقتدر کندینه اهمیت ویرمدیکنی اومحوس میکده‌یه اوقدر دوام ایتمدیکنی کوره‌رك فوق‌العاده سوینیور . بناءً علیه باباسنه تابع اولدی ، بازار کونی باباسیله برلکده سرواندونی سوقاغنده‌کی مغازه‌یه کیتدیلر .

بوکون اختیار تاجر ایبجه شطارتله مسافرلرنی قبول ایتدی . دها کلیسادن یکی کلیور ، صفره‌یه اوطورمق اوزره بولنیورمش . کندیله برابر صفره‌یه اوطوروب بره‌نیسك فوق‌العاده لذیذ اوله‌رق پیشیردیکی یمکلردن یمکی بیله تکلیف ایتدی . بره‌نیس ایسه پارمقلری انواع یوزوکلرله دولو اوله‌رق خدمت ایلیوردی .

حالبوکه بابا اوغل قارنلرنی دویوردیلر . ویوله‌ت همان فکرینی درمیان ایتدی . دایی افندی دیدی‌که :

— های های ، آمه‌ده‌یی بورایه آله‌بیلیرز . لکن معلومیا ویوله‌ت ، ایشه یکیدن باشلیه‌جق دیمکدر . اوکرنه‌جك ایشلر چوق . یعنی تا باشدن باشلەملی . . . فقط امین اول ، چوجق حسن معامله کورر ! طعامی بمله ایدر ، دکلی بره‌نیس ؟ . . . ذاتاً بن‌ده پارسه ایلك کلدیکم زمانلر مغازه‌یه کیرنجه اویله ایدم ... پاکت باغلامق لازم .

موسیو ویوله‌ت اوغلنه باقنجه چوجغك حجابندن قیزارمش اولدیغنی کوردی . زواللی بابا خطاسنی اکلادی . دیمك آمه‌ده‌نك تحصیلی بیهوده ایمش . اویله‌یا ، کلوب مغازه‌ده پاکت باغلادقدن صوکره ! اه نه یپالم ؟ آمه‌ده دخی باباسی کبی دفترلر اوکنده چالیشسون ، رسملی غزته‌لرك مسائل حسابیه‌سنی حل ایله مشغول اولسون .

دایی افندیدن استحصال مساعده ایتدیلر . ویوله‌ت دیدی‌که :

— موسیو غوف ، بز بر دوشونه‌لم‌ده کلیر سزی کوروروز .

سوقاغه چیقنجه ویوله‌ت اوغلنه دیدی‌که :

— شو اختیار خودبیندن نافله هیچ فائده یوق ! یارین کیدر بزم مدیره مراجعت ایلرز ، سنی ملازم قید ایتدیریرز .

حقیقةً ویوله‌تك مدیری ایی بر آدم ایمش . زواللی ویوله‌تك حالنه چوقدن آجیور ، بر ایلك ایتمك استیورمش . شمدی بوایلکی اوغلی حقنده اجرایی دها موافق کورمش . آمه‌ده‌یی ملازم قید ایتدی ، اونبش کونه قالمز معاشه کچر دیدی . وعدینی‌ده اجرا ایلدی .

واقعا آمه‌ده محل مأموریتنده صوبالرك شدت حرارتندن ، کوفلو دفترلرك کاغد قوقولرندن بیزار اما ینه فنا برحالده دکل ، زیرا مدیر افندی آمه‌ده‌یی تحت حمایه‌یه آله‌رق محاسبه شعبه‌سنده رقملرله اوغراشدیره‌جق یرده مخابره دائره‌سنه ویرمشیدی ، یازیجیلق دلیقانلینك استعدادینه مطابق اولدیغی ایچون چارچابوق کسب معلوماته باشلادی . معاملات رسمیه‌یی اوکرندی .

یرده او طوروب مطالعهٔ آثار ایله امرار وقته مساعدسی اولدیغی ایچون آمه‌ده اوقدر مأیوس دکلدی .

آمه‌ده صباحلری محل مأموریتنه اك اوزون یولدن کیدیور ، یولده کیدرکن تنظیم ایده‌جکی اوچ پرده‌لك اویونك صحنه‌لرینی ترتیبه دقت بولیور . اقشاملری قومشولرك یانته کیدیور ، اختیار حکاك غزته اوقویور ، قادینلر دیکشله مشغول اولیورلر ؛ آمه‌ده ماریا ایله قونوشیور ، ظاهر ماریا کوزلرینی اوکنه عطف ایتدیکی زمان اوزون کیرپکلرینك حاصل ایتدیکی منظره‌یی تماشادن کنجك متلذذ اولدیغنی اکلامش اولملی که عشوه‌باز قیز لقردیلره جواب ویررکن هپ اوکنه باقیور .

واقعا آمه‌ده ایلك منظومه‌سنی ماریانك شرفنه یاپمش ایدی ، قیزی‌ده پك سویور ، حالبوکه مادام روژه‌نك خانه‌سنده اره صره کوردیکی اوچ مادموازللری‌ده سویور ؛ حتی آمه‌ده‌یه شمدی صره ایله اون بیك مادموازل دها تقدیم اولنسه هپسنی‌ده سوه‌جکدر . کذلك آلت قاتده‌کی دائره‌ده اوطورانلرك خدمتجیسی قیزده‌وار. مردیونده تصادف ایتدکجه نظریله محجوب اولیور . باشنی چویریور . کذلك بوناپارت سوقاغنده‌کی تحفجی دکاننده کوردیکی مادموازل‌ده وار . نه‌زمان برشی اله‌جق اولسه اومادموازلك یوزندن هپ سیجمه‌دن آلوب جیبنه قویویور . اونوتمیه‌لم . آمه‌ده کنجدر . عشقك عاشقیدر !

برنه آمه‌ده پك محجوبدر . بر درلو تحفجیدن اشیا آلیرکن سیجمکه جسارت ایلیه‌میور ، ماریانك شرفنه نظم ایتدیکی اشعاری قیزه کوستره‌میور ، آلت قاتده‌کی خدمتجی قیزك نصب ایتدیکی نظرلره اصلا مقابله ایلیه‌میور ؛ حالبوکه شوصوك خصوصده اولسون خطا ایلیورمش ، زیرا بر صباح قپویی چیقارکن کندی یرینه قصابك چراغی طرفندن خدمتجی مادموازله عرض هوس ایدلدیکنی کورمش ایدی .

آره صره اقشاملری مأموریت محلندن چیقنجه ، طعام وقتنه قدر اولان زمانی موریسی زیارته حصر ایلیور . شمدی موریس مکتب حقوقه یقین اولمق بهانه‌سیله والده‌سندن استحصال مساعده ایدرك — هی کیدی ضعف مادرانه ! — قارتیه‌لاتن‌ده استیجار ایتدیکی بردائره‌ده اقامت ایتمکده‌در .

آمه‌ده موریسی زیارته کیتدیکی زمان (موسیو له‌پرنس) سوقاغنده برخانه‌نك طوانی آلچق وآلت قاتده کائن مزین بر اوطه‌سنده توتون دومانیه مستغرق اولمش ، آرقه‌سنه آچیق رنك براستراحت البسه‌سی کیمش اوله‌رق موریسی تنباپه‌یه اوزانمش بولوردی . آمه‌ده هرنه‌زمان بورایه کلسه رائحهٔ زینت واشتها حس ایلردی . برده مکمل قالیچه ، کنارده دائما کشاده اعلا بر پیانو ، یان طرفده‌کی رافلر اوستنده سوسلی جدلنمش آثار ادبیه وار ؛ اوطه‌نك توتون دومانیه لطیف لوانطه قوقولری قارشمش ، اوجاغك مرمری اوستنده موریسك شمدیکی الفتکرده‌سی اولان مادموازل ایرمانك اره‌سنه طوپلی ایکنه ایله براشارت ایدرك براقدیغی آلامود رومان بولنیور .

آمه‌ده ارقداشنك دائره‌سنده برساعت مدتی پك خوش کچیرر . موریس رفیقنی دائما بر فرط محبتله استقبال ایدر ، محبتنده برجزؤی آثار حمایه‌ده حس اولنور ایدی . موریس کاه اوطه‌سنده براشاغی بر یوقاری کزر ، سیغاره‌سنی یاقار ، آتار ؛ کاه پیانویی آچار ایکی دقیقه چالار ، یاخود بر کتاب آچار برصحیفه‌سنی اوقور ؛ یاخود آلبومنی چیقارر آمه‌ده‌یه رسملر کوسترر ، آمه‌ده‌دن اشعارینی صورار ، غزللرینی دکلر آلقشلر ، الحاصل هر شیله شویله سطحی مشغول اولور ، آمه‌ده ایسه موریسك سطحیلکندن منحصل ظرافتك دائما مفتونیدر ، کیتدکجه مفتونیتی‌ده آرتدیریور .

حالبوکه آمه‌ده ارقداشندن حقیله استفاده ایده‌میور ، زیارتنه کیتدیکی وقتلر نادراً یالکز بولیور . هرآن مسافر کلیر ، موریسك ارقداشلری ظهور ایدر ، بونلرده موریس کبی اهل صفا اما اونده‌کی اصالت ونزاکته مالك دکللر . کلن مسافرلر تقرر ایدر بر اکلنجه‌دن ، کیدیله‌جك مسیره‌دن بحث ایلرلر ؛ اکثریا بحثی اکلایرکن شابقه‌یی باشندن چیقارمه‌دن سیغاره‌سنی اوجاغك مرمرینه براقوب اوطه‌ده برده پولقا رقص ایلرلر . اشته بواهل ذوق آمه‌ده‌یی توحیش ایلردی ؛ زواللی کنج پك محجوب ونازك ایدی .

مسافرلر داغلدیغی کبی موریس آمه‌ده‌یی طعامه آلیقویمق استر ؛ حالبوکه بواثناده قپو ینه آچیلیر ، مادموازل ایرما کورکنه صارلمش ، تولی یوزینه ایندیرمش اوله‌رق بردنبره کیرر ، موریسك بوینه آتیلیر ، عرض سلام ایدر . آمه‌ده‌نك طعامه دعوت اولندیغنی ایشیدنجه :

— اوح نه اعلا ! اوچ کشی یمك یرز .

خیر ! آمه‌ده مادموازل ایرمادن‌ده متوحش ! عرض معذرت ایلیور . اوده باباسی بکلرایمش . موریس کوله‌رك آرقداشنی تشییع ایدوب :

— آه کیدی وحشی ! هایدی کیت ! دیر ، سلاملار .

ارزو ، خیال ! زواللی آمه‌ده ویوله‌تك تمامیت حیاتی بوندن عبارت ، بعضاً مکدر اولور . زیرا باباسنی کیتدکجه حال مستی‌یه مستغرق کوره‌رك مأیوس اولیور . هیچ بر قادین کندینه ابراز محبت ایتمیور . اصلا جیبنده اکلنجه‌یه صرف اولنمق اوزره فضله

یکرمی فرانق کورمیور ! لکن شکایت ایلدیکی یوق . حیاتی ناموسکارانه کچیریورمی ؟ صادق دوستلری اولدیغی دوشندکجه مسرتندن کولیور . خاطرینه قادینلر کلدکجه قلبی شدتله آتیور ، اشعار لطیفه‌اوقودیغی زمان مفتونیتندن آغلایور ، صحنهٔ حیات ، کنجه خیال وامید ایله مخلوط برنشئه شکلده ظاهر اولور . بختیار کنج ! هنوز یکرمی یاشنده !

— ۷ —

سم شتانك بوزوق وقپالی هوالی کونندە برصباح آمه‌ده معتادندن زیاده یتاغنده بولنورکن باباسی اوطه‌سنه کیردی ، قپوجینك کندینه کتیرمش اولدیغی بر مکتوبی اوغلنه ویردی .

مکتوب موریسدن ایدی ؛ اسکی مکتب رفیقلرندن برقاچیله برلکده اوله‌رق آمه‌ده‌یی (فوویو) لوقنطه‌سنده او اقشام ایچون طعامه دعوت ایدییوردی . آمه‌ده مسرورانه باباسنه دیدی که :

— بواقشام یمکده یوغم . مساعده ایدرسك یا . زیرا موریس روژه بزه ضیافت کشیده ایلیور .

یتاغنك کنارینه اوطوران باباسنه بر عطف نظر ایدنجه آمه‌ده‌نك مسرتی بردنبره زائل اولدی . زماندن اول اختیارلمش ، چهره‌سی یشیل برلون آلمش ، کوزلری قالنمش ، صاچی آغاروب شقاقلری اوستنه دوشمش اولان شو آدمك هیئتی جانخراش ایدی ؛ تیترەك وقورواللرینی دیزینه قویدیغی زمان اخذایتدیکی شکل قدرموجب مأیوسیت برمنظره اوله‌مز . باباسنك نصل بر سوء استعمال ایله بوحاله کلدیکنی بیلدیکی ایچون قلبنده حاصل اولان حسیات مرحمت وحجابك زبونی قالدی . صوردی که :

— بابا ، بوکون کیفکمی یوق ؟ استرسه‌ك ینه برابر ییه‌لم . بن موریسه برکاغد یازار ، عذر دیلرم .

— خیر اولادم خیر ! کیت ، ارقداشلرك ایله برآز اکلن . بنمله سوردیکك عمرك درجهٔ حزنتی بیلیورم . . . سن اکلنیرسه‌ك بن ممنون اولورم . فقط برشی وار . . . بنی پك مأیوس ایدییور ، مطلقا سکا سویلك استیورم .

— نه‌در او باباجغم !

— اوغلم ، آمه‌ده . آننه‌ك وفات ایده‌لی کچن مارتده تمام اونبش سنه اولمش ایدی .

(مابعدی وار)

هم وه‌لوسپید هم صندال !

درجهٔ کماله واصل اولان صنعت سایه‌سنده دکلیدرکه بوکونکی کونده عقله حیرت ویره‌جك بر چوق شیلر اختراع اولنیور ! اوزرینه یازی یازدیغمز کاغدپارچه‌لرندن کمی یاپیله‌جغی وآلات وادوات تحریکیه‌سنده ینه او کاغد پارچه‌لرندن استحصال اولنه‌جغی ، کاغددن انشا ایدیلن خانه‌لرك کارکیر بنالردن دها زیاده مقاوم بولنه‌جغی کیم تخیل ادر ایدی ؟

قرەده سیاحت ایچون وسائط مختلفه عرض ایدن صنعت دکزده سیاحت خصوصنده‌ده بر چوق مراکب بحریه حصوله کتیرمش . ایکن بودفعه اختراع ایدیلن دیکر بر آلت هم دکزده هم ده قرەده سیاحت ایچون کوزل برواسطه اوله‌بیلیور !

بو آلت ایسه درج صحیفه ایدیلن برنجی رسمده کورولدیکی کبی برعادی وه‌لوسپیددن عبارت اولوب یالکز فضله اوله‌رق وه‌لوسپیدك آرقه قسمنه بر دیرك مربوط ودیركك اوزرنده ده صندال بچمنده تضییق اولنمش کاغددن اوفاق وخفیف برتکنه واردر .

قرەده اجرای سیاحت ایده‌جك اولان سیاح وه‌لوسپیدك اوزرینه بینه‌رك باشی اوستنده‌کی تکنه ایله‌ده کندیسنی شعاعات شمسیه‌دن محافظه ووقایه ایدر .

برنهر ویا دکز کنارینه کلندکده ، سیاح وه‌لوسپیدن اینوب بو آلتی تکنه آشاغی وه‌لوسپید یوقاری کلمك اوزره آلت اوست ایدرك دیرکه صاریلی اولان یلکنی فوره ویلکنك آراسنده‌کی — حین حاجتده برقاچ قات اوله بیلن — دومنی‌ده صندالك قیچنه تعلیق ایدییور وبو وجهله بحراً اولان سیاحتی‌ده اجرا ایلیور .

ایکنجی رسمده دکزده ایدیلن سیاحتی کوسترر .

یلکن استعمال ایدیله‌مدیکی صورتده قیچ طرفه طاقیله‌رق تحریك ایدلمك ایچون برعدد اوفاق کوره‌ك دخی یلکنك اراسنده محفوظدر .

ا . عارف

احمد احسان